

אין חזרה במנהרת הזמן

אריה ארנון

הלחימה המתמשכת בארץ ישראל\פלסטין מתוארת בשני העמים במונחים אופייניים לעתות מלחמה, "אני, ורק אני, צודק, אתה טרוריסט, צמא דם לא אנושי". הרוב המכריע בשני העמים מתקשה ליחס משמעות "פוליטית" לאלימות הרצחנית ולכן הדיון על סיום מעשי האיבה והדרישות ה"פוליטיות" של שני הצדדים כמעט ואינן זוכות לאזכור.

בדיון הציבורי המוגבל שבכל זאת ממשיך להתקיים בארץ המדממת הזו מופיעים מציעי פתרונות רבים, המנסים, למעשה, לחזור לעבר. שרי ממשלת ישראל לשעבר, אלון וליברמן, מציעים לחזור ל 1948. לנהל מלחמה של "דויד מול גולית", "צדיקים מול רשעים" ולסימה, כמו אז, בניצחון חד משמעי. עתה, מבלי להסתיר זאת יותר כדרכם בעבר הלא רחוק, הם קוראים לפתור את הסתירה בין ארץ ישראל השלמה והדימוקרטיה במעשה של טרנספר. הנכבה חוזרת שנית. כאילו מה שאירע אז והתאפשר מבחינת העולם, שלוש שנים אחרי השואה, כשהיהודים ביקשו להקים לעצמם מדינה קטנה, מותר היום, כשרוצים להנציח את שליטתנו בכל ארץ ישראל ולהתעלם מזכויות העם השני.

לנדאו, ליבנת והנגבי, שרי ממשלת ישראל (עדיין?), מציעים לחזור ל 1967. לניצחון "מהיר, חזק ואלגנטי" שאחריו נכפה על הפלסטינים את המשך הכיבוש. נסיכי הליכוד מנסים להשכיח כי הפעם אנו עומדים מול עם מגובש, מצויד בעשרות אלפי כלי נשק, ושלא כבמלחמת ששת הימים, תפתח מלחמת גרילה ארוכה. הסתבכות המלחמה להם קוראים, וודאית. היא לא תסתיים מהר, ובוודאי לא יהיה בה דבר אלגנטי. היא תתגלגל למרחץ דמים שאת ניצניו אנו רואים בימים אלה. אסון לשני העמים. אפשר להתנבא כי בסופו של דבר הם יחברו לתוכניות ליברמן ואלון.

מילטריסטים "שמאליים" כמו חבר הכנסת לשעבר מאיר פעיל, אלוף משנה ידוע בזמנו, כשדרגת תת אלוף עוד לא היתה קימת, מי שניסה לשמר בצהל את רוח הפלמח, מציע לכבוש את השטחים ואז להציע לצאת מהם ולהקים מדינה פלסטינית שבירתה בירושלים המזרחית. מאירק'ה, שבגרותו מבישת את בחרותו, רוצה לחזור ל 1972, כאשר הציע את אותה הצעה בדיוק. אך מה לעשות ועברו שלושים שנה. הרעיון ה"שמאלי" הזה משרת יפה את הנצים הישראליות: הן מאמצות את ההצעה ל"כבוש עכשיו". באשר לנסיגה, עוד נראה.

המרכז הפוליטי הישראלי מנסה ליצר את חזון הגדרות וההפרדה. שם אין מצליחים להשתחרר מאביהם הרוחני, אחד ממחריביו של רעיון השלום בין העמים, מר ברק. "אין פרטנר" הם חוזרים ואומרים - ולצד השני יש פרטנר? - כאילו לנו אין השפעה על קיומו. לכן בואו נבנה גטו כפול, אחד לנו ואחד לשכנינו. בינתיים, מר שרון יורשו הטבעי של מר ברק בכס ראש הממשלה, מי שהעם הפלסטיני אף פעם לא היה פרטנר אפשרי עבורו, מסלים במשך שנה ארוכה ממדרגה למדרגה. כל סימן להתחלת שקט, נקטל. כל קריאה להפסקת אש, נשללת. כל תכנית מדינית, נקברת לפני שנולדה. ומר ברק העושה לביתו, אינו מתפנה לבקר את ממשלת יורשו. לעומת זאת, נזעק מר ברק ועימו ברקיסטים חסודים

להופיע שוב ושוב כנגד כל ניסיון לבנות מחדש את הדרך לדו קיום בין שני העמים. לא נשכח ולא נסלח.

לא חזרה אל העבר נדרשת עתה אלא חזרה אל עובדות היסוד של חיינו, אלה שאף אחת מעצות אחיתופל, לא תשנה. כשישפך מספיק דם, בעיני רוב הישראלים והפלסטינים, יזכרו הכל שבארץ ישראל בפינו, פלסטין בפיהם, חיים שני עמים החייבים, כדי להתקיים כבני אדם, למצוא פשרה פוליטית ביניהם. למרות הדם, הכעס, השנאה והעוורון הקולקטיבי, הפשרה ידועה כבר לרוב הגדול, שתי מדינות לשני העמים. את הסכסוך צריך ואפשר לסיים בקו הירוק.

לא לנצחון פירוס צריך לשאוף, אלא לחזרת ההגיון לדיון הציבורי. הרעיון לפיו כשלון השימוש בכוח צריך להביא לשימוש ביותר כוח והאינסטינקט כי "יש ללמד את האויב לקח" המדריכים את מנהיגי שני הצדדים, כבר שנה וחצי מוליכים את כולנו לגהינום של ממש.